

ՄՇԿ

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի, կես տարվան 6 ռուբ.
Առանձին համարները 5 կոպեկով.

Թիֆլիսում գրվում են միմյան խմբագրատան մէջ.

Մեր հասցեն. Тифлисъ, Редакция «Мшакъ».
Կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».
Տ է Լ Է Ք Օ Ն № 253.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի եւ տօն օրերէն).

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամէն լեզուով.

Յայտարարութիւնները համար վճարում են
իւրաքանչիւր բառին 2 կոպեկ.
Տ է Լ Է Ք Օ Ն № 253.

ՅՈՒՍԵՒԱՆԻ ՄԵԼԻՔ-ԳՐԻԳՈՐԵԱՆՅԻ

Մահւում մասին, որը տեղի ունեցաւ մարտի 20-ին, խնդրում են իրանց բարեկամներին, ազգակիցներին եւ ծանօթներին՝ պատուել իրանց ներկայութեամբ հանգուցեալի յուղարկութիւնը, որը տեղի կունենայ այսօր, ամսիս 21-ին, նրանց բնակարանին (Вознесенская, № 35) դէպի Ձորաբաշի ս. Գէորգ եկեղեցին (բերդի վերեւ): Պատարագը կը սկսվի առաւօտեան ժամը 10-ին, իսկ թաղումը կը լինի Սօջիկանքի գերեզմանատանը:

1—1

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Կիրակնօրեայ զրոյց. Մատենագրութիւն. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՒԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ.—Նամակ Պարսկաստանից.—Արտաքին լուրեր.—Հեռագրութիւն.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Մանրանկար:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՐԱԿԻՆՈՐԵԱՅ ԶՐՈՅՑ

Մարդ չը կայ, որ, նայելով Կովկասեան մայրաքաղաքին, չստէ՝ «Թիֆլիսը այլ եւս այն չէ»:

Այն չէ, այսինքն առաջվանը չէ: Իսկ առաջվանը—ոչ թէ ինչ որ անցաւ—այսօրեայ շատ եւ շատ լաւ էր ամեն կողմով:

Անցեալ մեր փողոցներով: Այնտեղ ամեն ինչ ցոյց է տալիս անցեալը միայն: Նոյն է մի ժամանակ, երբ մարդիկ գործել են, փողոցներ են սալադրած, արտադրութիւն են ինքն, լապտերներ են դրել: Հետագայ գնացել է այդ ժամանակը, մայրիկով, ամեն ինչ, եւ այժմ մայրիկը, հնազանդ է երեւում աչքին ամեն տեղ: Ներկայի կարողութիւնը միայն այն է, որ խեղճ ու կրակ կարկատանքով պահպանում է անցեալի թողածը: Շինող, բարեկարգող, աշխատող սերունդը անցել է Հիմա առաջարկել պատկանում է կարկատող, ցնցոտիները մի կերպ ծածկող սերունդին:

Տեսնում է այդ սերունդը, որ սալադրած մի մասը փչացել է, իսկոյն մի քանի արհեստաւորներ եւ աշակերտ է հաւաքում, դրսուտում է այդ տեղը: Տրտուարի մի քարը դուրս է ընկել, միւսը այն աստիճան մաշվել է, որ «գալթակալութեան քար» է հանդիսանում: Եւ բերում են վարդաններ, չլուծւում են, դրսուել են տալիս: Չենք ուրանում,—երբեմն հարկաւոր է պալիս, որ մի կտոր նոր քար էլ մտցնվի, եւ

այդ նորութիւնը—միակ նորութիւնը—չէ խնամքով կարկատող սերունդը:

Ուրիշ տեղեր չը գնանք կարկատող սերունդի գործերը տեսնելու համար: Բաւական են եւ մեր կրակակալներ ցեխերը, փողոցներում դրոմուր փողու ամպերը, մեր նախապետական լուսաւորութիւնը—եւ մեզ համար պարզ կը լինի, որ Կովկասի մայրաքաղաքը նոյն իսկ «այն չէ»: Եւ երբ այդպէս է, էլ ի՞նչ իրաւունքով խօսենք առաջադիմութեան մասին: Մենք առաջ գնացող պտուղներ չենք, կը կարկատենք, մի կերպ «եօրա կը գնանք»—եւ պոծաւ գնաց...

Շատ ցուպի է, որ մենք այսպէս ենք: Ցաւում ենք ոչ միայն նրա համար, որ այս դրութիւնը շատ անյարձարութիւններ, շատ զրկանքներ է պատճառում մեզ, Թիֆլիսի բնակիչներին: Դրա հետ դեռ կարելի էր մի կերպ հաշտվել: Ցաւով պէտք է աւելի մի ուրիշ պատճառով: Օրէնք է, որ մենք ինքն, փարթաւներն են օրինակ վերցնում փողոցները, խեղճները: Ինչպէս արհեստաւորի «լուսաւորված» կինը յառում է իր աչքերը ոսկեզօծ հարուստի տան ու ընտանիքի վրա, որ այնտեղից վերցնէ բարեազդութեան օրինակներ, այնպէս էլ մեր բաղձաւորութիւնը խեղճ ու կորած գաւառական քաղաքներն են նայում Թիֆլիսին, որ օրինակ վերցնեն նրանից:

Իսկ մենք ի՞նչ օրինակ ենք: Մենք քնած ենք եւ մեզ հետուից ամենամեծ պատկանքով նայող գաւառն էլ քնած է ու քնած:

Բայց անկողնապահ լինենք: Լրագրները աւետեցին, որ Թիֆլիսի քաղաքային ինքնավարութիւնը մի նոր քայլ է սկսել: Գաղաքային վարչութեան մէջ ծրագրվում է հիմնել ապաստարան ընկած կանանց համար:

Սա մի նորութիւն է: Ֆէմինիզմը, վերջապէս,

Ալեքսանդրով, յետոյ էջմիածին ու Երեւան եւ կը վերադառնան Դիլիջանի վրայով դէպի Թիֆլիս:

Դառնանք Բագուից ստացած միւս նամակներին:

Մի համակրական նամակով պ. Ա. Կաճկաճեանը ձեռք է մեկնում լայն մեղակալութեան, որ կատարում է մեր գաղափր Բագուի գործողների վերաբերութեամբ:

Ի՞նչ եղան մեր իրէպիստոսները, բացականչում է պ. Կաճկաճեանը. նրանք չեն դիմանում կեանքի թեթեւ փորձանքներին անգամ: Դեռ հանգուցեալ Արծրունին, ջնջելով իր ժամանակվայ իրէպիստոսներին կեանքի յորձանքները մէջ, ասաց իր «հրաժարիքը» եւ գրեց իր «ժամանակաւոր իրէպիստոսներ» յօդուածը:

(Բայց եւ թողնում մի քանի անձնաւորութիւններին անուններ):

—Պէտք է անխնայ աշխարհ հանել, չարութիւններ է պ. Կաճկաճեանը, մեր գաղափարները, չեֆտաւարներին, որոնք երեսներից պատու են համալսարանի բարոյական քողը եւ աշող, այն էլ շատ աշող, մրցում են ասիական ձեւով «փուղ դարձնել» գնահատան նաւթային Չիւղիճիներին հետ:

(Բայց եւ թողնում նոյնպէս նաւթ գողանալու յայտնի դարձած պատմութիւնը):

—Դատարանում յայտնի դարձաւ այն, ինչ որ չը կարողացաւ թաքցվել: Բայց եւ կէք եւ

մեղանում էլ խօսքից, ճանից, յօդուածից անցաւ իրականութեան, կեանքի մէջ: Երեւակալում եւ ֆէմինիստների հրճուածքը...

Ես այս նորութիւնը վերագրում եմ ֆէմինիզմին եւ ոչ առհասարակ մարդասիրութեան: Մարդասիրութիւնը շատ հին, պիւր գաղափար է: Նա գոյութիւն ունի դեռ ոչ ժամանակից: Խօսում էր եկեղեցիներում, խօսում էր գրքերի մէջ, տօն ու հանդիսաւոր օրերին փրակ էր հանդում ու այդպէս ներկայանում հասարակութեան իր ձայնը լսել տալու համար:

Այն ժամանակ, երբ միայն այդ պիւր գաղափարը չը շրջում մեղանում, կային շատ եւ շատ ընկած կանայք, նրանք սողում էին բարոյական կեղտերի մէջ, թշուառ էին, կորած, հրէշ դարձած մարդիկ: Մարդասիրութիւնը այդ դժբաղդների դառն էր պաշտպանում: Բայց ո՞վ էր լսում այդ հին, հասարակ ու ամենքին ծանօթ ալեւորին:

Եկաւ ֆէմինիզմը: Նոր, մոգային մի հոսանք, որ գալիս է միջազգային աղմակի կոնգրեսներից, ամբողջաբար համաշխարհային համակրութիւններով: Նա տիրում է ամեն տեղ, խօսք ու դատողութիւններ է մտցնում հասարակական խաւերի մէջ: Կարկատող սերունդը, որքան էլ քնաթափառ ու յորանջող լինէր, չէր կարող անտարբեր մնալ: Հիշաւ բան է այսպիսի ժամանակ հակաֆէմինիստ հըռօնակներ...

Եւ ահա յղանում է ընկած կանանց պատուաւորութեան միտքը: Բայց են անում ապաստարան, որի դռներով կարող են ներս մտնել—գիտէ՞ք որքան ընկածներ—միայն տասը հոգի:

Մի կաթիլ թշուառութեան ծովի մէջ: Հասարակութիւնը, հազարաւոր անտուն, անօթեւան դժբաղդներ եւ այդ բազմութիւնից միայն տասը հոգի արժանանում են մեր կարկատող սերունդի ուշադրութեան...

Սա մի տուրք է, որ մատուցվում է մոգային թող, ասում են, անբարոյականութեան ծովի մէջ լողան անթիւ մարդիկ. մենք նրանցից մէկին, երկուսին կազատենք եւ շատ երջանիկ կը համարենք մեզ: Հօ ըրոր դէպքերում մենք այսպէս ենք: Բարեգործական ընկերութիւնը պարանոցէս է տալիս. մենք երկու բուրդիանոց մի տոմսակ կանանք, մեր շուրերի ու գլուխների վրա հարիւրաւոր բուրդներ կը ծախենք, որպէս զի երկոյթին որքան կարելի է շատ մարդ չլացնենք եւ ապա համոզված կը լինենք, որ քաղաքի ամբողջ աղքատ ազգաբնակչութեան օգնելիքն է...

Տանք հոգի: Իսկ մնացածները Գանձին են:

Նայեցէ՛ք, թէ ինչ է կատարվում գնահատան անկողնիներում: Գուցէ մի ժամանակ այդ խայտառակութիւններն էլ երեւան կը գան դատաստանի առաջ եւ հասարակութիւնը կը տեսնի թէ ինչ ցեխի մէջ է նա ապրում:

Նամակը վերջանում է հետեւեալ խօսքերով. —Եւ որ ամենից զուգուրին է, այդ այն է, որ այդ զիպլոստոր դէպքում անկողնիները մարդասիրութեան, փողովորդասիրութեան, ազգասիրութեան եւ անձնութեան մասին են խօսում նոյն իսկ այժմ, երբ արդէն ճանաչել ենք բոլորս, թէ նրանք ինչ պտուղներ են: Մի խնայեցէ՛ք այդ փարսեցիներին: Որքան շուտ պարզվի իրականութիւնը, այնքան աւելի լաւ:

Մի նամակի մէջ նկարված է հետեւեալ փոքրիկ պատկերը, որ վերցրած է Բալխանի միջնորդից:

Հարուստ ֆիրմաներից մէկում մի քանի տասնեակ տարիներից ի վեր ծառայում էր մի գործակալատար: Մատուցում էր նա ազնուութեամբ, ճշգրտագինութեամբ, պաշտպանելով տիրոջ շահերը:

Ֆիրմայի գործերը մեծանում էին եւ ընդարձակվում: Ֆիրման հարստանում էր եւ նոր ձեռնարկութիւններ սկսում: Միայն մի բան մնում էր անփոփոխ եւ չէր մեծանում. դա գործակալատարի ուժն էր:

—Անկախած, ինչ կը գնահատեն, մտածում էր գործակալատարը: Կը վարձատրեն իմ բազմա-

շաշնէլ էք, տեսնել էք նրանց սոսկալի կեցութիւնը, գիտէ՛ք ինչպէս են մեծանում քաղցրի ու հիւանդութիւններից: Ընկածներն էք օգնում, այն էլ հարիւրից մէկին: Իսկ նրանք, որոնք ընկնելու վրա են, նրանք, որոնք, մի կտոր ազնիւ հաց չը գտնելով, սայթաքվելու վրա են եւ իրանց առջեւ բացված վիճն են միակ փրկութիւն համարում...

Հարցեր են արանք, ընթերցող: Բայց մեր կարկատող սերունդը չէ որ լուծելու է նրանց: Գոհ կը լինենք եւ այնքանով, եթէ ծրագրվող ապաստարանը իրականանայ, դու կը լինենք, եթէ գոնէ այդ սղորմերի կարկատանքը լոյս գայ: Գաւառ ու ողբացող իրականութեան դռնէ մի պատուով ծածկելու համար:

Ազգայնէք կարկատող սերունդի համար... Լ.

Մ Ա Տ Ե Ն Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ն

Սմբատ Շահապիկեան. «Յիշողութիւններ Վարդանանց տօնի առիթով». 65 էր. գ. 75 կ. Սովկա 1901 թ.

Պ. Սմբատ Շահապիկեանի նորերս հրատարակած գրքով, «Յիշողութիւններ Վարդանանց տօնի առիթով», մի կատարեալ գրական նախաձեռն է՝ լաւ աստուծով, բայց կարված տարբեր արժէք ունեցող կտորներից եւ շատ տեղ սպիտակ թելով:

Ի՞նչ կտոր ասէ՛ք, որ չը կայ այդ գրքով, —եւ Սո. Նաղարեանից մնացած ժառանգութեան բեկորներ, եւ սեփական հին հագուստից, «Էլեոնի վտից», կտրած մասեր, եւ մօղայից բոլորովին ընկած «փիլիսոփոս», «պեղագործ», «Գեորգեան Ակադեմիա», եւ՝ փոխառութիւններ հարեւաններից, մանաւանդ Հէլվալդից, եւ խաւ ու անկանոն կտորներ, ինչպէս, օրինակ, «Ես հաւակնում եմ, որ Վարդավաղանի ու Վասակի հաւատալիցութիւնը դեռ մասամբ կարող է արդարանալ հոգեբանական ու անտեսական վարի անտեսումով (?)», «Այս անպիտան սովորութիւնը, մենք, երեւի, ժառանգել ենք մեր աշխարհագրական պայմաններից, որ ահագին ազդեցութիւն են ունեցել ամեն ազգի պատմական կեանքի վրայ», «Այս բոլոր տեղեկութիւնները նորից կարող են վկայել հայկական պատմագրի (Մովսէս Խորենացու) կամ նրա աղբիւրների վաւերականութիւնը, պատճառ այժմեան հնախօսութեան եւ կուլտուրայի գրականութիւնն էլ նոյնն է հաստատում, քանի որ Խորենացու ժամանակ այդպիսի գրական կան հաւաքած ու չեն եղել»:

մնայ հաւատարմութեան:

Սակայն այդ բանի մասին մտածող չը կար: Իսկ գործակալատարի ընտանիքը եւ նրա ապահովութեան հոգսը օրից օր մեծանում էին:

—Գնա՛ւ, յայտնե՛մ կառավարչին իմ դրութեան մասին. նա լուսաւորված մարդ է, նա կը հասկանայ: Ինչ պատահաւոր մոռացել են:

Եւ գնաց:

Ինժեներ կառավարիչը լսեց ուշադրութեամբ եւ յետոյ հարցրեց.

—Ո՞րքան ուժիկ ես ստանում:

—Յիշում եմ հինգ ռուբլի:

—Որքան ժամանակ է, որ մեզ մօտ ծառայում ես:

—Արդէն քսանութ տարի. շուտով կը լրանայ եւ քսանութ տարին:

Կառավարիչը փոքր ինչ մտածեց եւ յետոյ բարկացած հայեացքով դիմեց գործակալատարին.

—Քսանութ տարի ծառայում ես այսպիսի հարուստ ֆիրմայի մօտ ու անբաւական ես: Չես ամաչում: Ամենքը հարստացան, իսկ դու ուժիկ աւելացնելու մասին ես մտածում: Քանի քանիսը հէնց մեր գործակալատարներից առաջ են գնացել իրանց ճարպիկութեամբ:

—Դա ճարպիկութիւն է կոչվում:

—Այո, իրանց ճարպիկութեամբ նրանք հիմնական գործեր են սկսել եւ այժմ հարկւր հազարների հետ են խաղում, իսկ դու եկել ես ցրվել եւ

քո հաւատարմութեան ու ազնուութեան մասին

է այդ դէպքերը, շատ լաւ ճանաչում է յանցաւորներին, բայց նրանց պատժել չէ համարձակւում, որովհետեւ հոգեւորականութեան ազդեցութիւնը այստեղ աւելի մեծ է, քան կառավարութեանը:

Դեկտեմբերի 30-ին, Ղալալում «Ասորական» ընկերութիւնը տուեց մի, այսպէս ասած, դարավերջի դաստիարակութիւն, որը հէնց այդ պատճառով մի փոքր չքով եւ ոչ-սովորական էր: Եղան երկու դաստիարակութիւններ—19-դ դարի գիւտերի մասին ընդհանրապէս եւ երկրորդը՝ 19-դ դարի հայկական կենսոյի էությունը: Գրաւոր մասինը երգիւցիւն մի քանի քառամասյն երգեր, որոնք լաւ էին պատրաստուած եւ ունէին դերերի բուն ծախսարարութեան արժանացան: Դեկտեմբերի 25-ին Ղալալում Թաւրիզի Հայունեաց ընկերութեան օգտին տրվեց երեկոյթ եւ տոնածառ, իսկ 31-ին, տարեմուտի երեկոյթին, Ղալալում տրվեց մի եւ նոյնը յօդուտ Ասորականութեան Հայունեաց ընկերութեան:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Լօնդոնի լրագիրները հաղորդած տեղեկութիւնները վերաբերում թագուհու մահվան մասնաւորապէս թիւերին մասին պայծառ լոյս են սփռում հանգուցեալի յարաբերութիւնները վրա դէպի նրա թո՛ւ գերմանական Վիլհելմ II կայսրը: Երբ Վիլհելմ Օսթրոն հասաւ, չափազանց արտաքին եւ ընկճված տեսք ունէր, որի վրա ամենքը առանձին ուշադրութիւն դարձրին, թէ՛ պէտք եւ նա ամեն կերպ աշխատում էր հանգիստ երեւալ: Հիւանդ թագուհին իսկոյն ծանաչեց իր թոռանը եւ թոյլ ժպիտով մեկնեց նրան իր ձեռքը: Այդ րօպէին կայսրը չը կարողացաւ այլ եւս զգալ իրան եւ լաց եղաւ: Այդ ատուր եւ արտաքին ուղիւն խոր տպաւորութիւն գործեց հիւանդի սենեակում դրանք փող անձանց վրա: Բայց բժիշկները, տեսնելով թագուհու յուզումները, չտալեցին հարեւան սենեակը տանել նորեկ կայսրին: Այս մասնաւորապէս ընդհանուր խօսակցութեան առարկայ եւ անդիման հասարակութեան մէջ, որ դանաղան տեսակ բացարձակութիւններ է տալիս նրան եւ մի առանձին համակարանով է վերաբերվում հանդուրժեալ թագուհու թագաւորի թոռանը: Առանց չափազանցելու կարելի է ասել, որ այժմ Վիլհելմ կայսրը ամենաժողովրդական մարդն է ամբողջ Անգլիայում:

«Lok. Anzeiger» լրագրի Լօնդոնի թղթակիցը հետազոտում է, թէ Պրետորիայից ստացված տեղեկութիւններին նայելով՝ բռնիները թագուհու մահվան առիթով համակարանը եւ ուսման արտադրութիւն են ցոյց տալիս դէպի անգլիական ժողովուրդը, որովհետեւ, չը նայելով իրանց այժմեան թիւական յարաբերութիւններին Անգլիայի հետ, նրանք միշտ խորին յարգանք են տածել վերաբերման թագուհու վերաբերմանը: Ազգային բռնիները հաւատաշատ են, թէ ներուժը, որ պիտի յայտարարէ թագաւորը, կարողացնէ խաղաղութիւն կնքելու գործը:

ՄՇԱԿԻ ՀՆՈՒԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

19 յունվարի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Սենատը դադարեց խորհրդական բարձր ֆոն-Գոյնինգէն Գրենշէին հրամայելով «Երթալը ի խաղաղութիւնը», ազդեալութեամբ անհապաղելով թողնելով է տաճարը, փառաւորութեան է հետն էլ հոգու կախարդանքը: Այդպէս հոգուում գնում են եւ նրանք եւ օրհանգը, ուր անձնական գործերը կամ անորոշ անհայտ կամ չարքայ օրովայ տալիսպար գիւշերային դրամաթիւնների մէջ խաղաղելու պէտքը մղում է նրանց:

Մի անհաւոր յորձանուտ է սա: Չօգիւններ, որոնք, Չարբախտի հոսանքներին մասնավոր, մղվում են այստեղ, կը չուսնան քաղաքային տնտեսական մէջ, այդ նրանք են, որոնք պատկանում են այնպէս ոյժ են ներկայանում նախկին շահատանի հրապարակի վրա եւ կամ ունեն պաշտպաններ: Կողքովն անցնում են եւ կըրքներում երեքվում ծփում, իբրեւ խորտակված կամ անբեր կարասիքի բեկորներ, նրանք, որոնք մեծ մասը տարաբարված ուսուցիչ չնեւր են կամ վատված հատուկտոր գրաքէտներ, որոնք դրիք ժամանակից փոքր ժամանակ է կրծնուտ: (Բնականաբար այսպէս չունի տեղը՝ նշող-նշող ժպիտով ասացին մի օր մի գողտրիկ տիկին): Սրանք դեռ եւս մնում են ի դէպի կտուրից հասնալով դնել, ունեն ժամանակ: Եթէ հասնել զբնականութեւ, արանք էլ, շատ հաւանական է, կը ձգվին, կը սուղվին յորձանգի պարտի:

Աւանդում են, թէ հովիւր Արագածի բարձունքներում լինէ ձգել իր մականը: Փայտը մի պտղաբեր միջով կուլ է գնացել անդուրը եւ մի օր վեր է երեւացել Մեծամոր գետի, որ ժողովուրդին այսօր Սե. Վուր է կոչում, ակունքներում, սակ է ծանապարհ գործելով լեռան աղբիւնների միջով՝ նորից լոյս աշխարհ ընկնելու համար փարթում Մեծամորի ջրերում, կեղեղնուն ըր գերկը, զմայելի բեղմնաւորութեան

ված է լինել անդամ Պետական խորհրդի առանձին ատենանի, որ Կառավարական Սենատի դէպարտամենտների որոշումների դէմ ելած գանդատները նախապէս քննում է:

Թագաւորը Կայսրը արժանացրեց զենքաւոր-ֆելդմարշալ Գուրկոյի այրիին հետեւեալ հետադրին. «Նուսիս Վալդիսթրիկի մահը ինձ խորապէս վշտեցրեց, քննութեան իմ անկեղծ ցուակցութեան զգացումները: Ամբողջ Ռուսաստանը եւ մահաւանդ մեր գործը բաժանում են ձեզ հետ ձեր ընտանեկան վիշտը: Նիկոլայ»:

ՄՕՖԻԱ. Իշխանը հրամայեց զօրքին սուգ պահել երեք օր ֆելդմարշալ Գուրկոյի մահվան պատճառով: Թագաւորը ներկայ լինելու համար առանձին միասին է ուղարկված, որը բազմա-ցած է առաջին զինվորային հրամանատար գեներալ-մայոր Պետրովից, գնդապետ Վլասովից, իշխանական թիկնապահ գնդի քոմսիտը Կոտցարովից եւ բոլորակալ ներկայացուցիչ երկու վետերաններից, որոնք մասնակցել են Բոլշա-րայի ազատութեան համար մղված պատերազմին: Բոլորակալ մասնակի բոլոր օրդանները ջերմ մահացուցանել են նուիրում հանգուցեալին:

ԼՈՒՐՈՆ. Լուր է պտուտում, թէ թագաւորը անձամբ կը բանայ պարլամենտը:

ԿՈՒՐՈՆ. Կորնվալեան եւ Եօրիի դուքսը երէկվայ օրը շատ անհանգիստ անցկացրեց, բայց լաւ քնեց վերջին գիշերը. նրա առողջական դրութիւնը բարելավում է:

ՖԻՆԱՆՍԻՆ. Այստեղի չաքարադործարանները միջնորդութեան համաձայն, բռնկեց ուսուսական չաքարի ընդունված բեռը: Գործարանատերերը պահանջում են աւելի մեծ մաքսի ենթակի չաքարը, որովհետեւ Ռուսաստանը, նրանք սակելով, չաքարի համար վճարում է կողմնակի կերպով արտահանութեան պրէմիա. առեւտրական պալատը, նոյնպէս եւ ազգային գործարանական դաշնակցութիւնը դրանով վախեցած են. նրանք երկու կողմնում, որ Ռուսաստանը կը գործադրէ խոստացած հատուցումը. նրանք ներկայացուցիչները եւ ուսուսական հիւպատոսը միասին գնացին Վալդիսթրիկի միջնորդութեան համաձայն, առաջին չաքարը ազատելու համար, մաքսային պատերազմի առաջին անկումը նպատակով:

ԲԵՐԼԻՆ. Ռուսաց մամուլը հայեացքները գերմանական հացի քաղաքային սակագին նախա-գծված բարձրացման վերաբերմամբ՝ եռանդով քննվում են դիմադրական օրդաններում, մի եւ նոյն ժամանակ ապացույցներ են բերվում այն բանի, թէ որպիսի առեւտրա-քաղաքական դրամաւորութիւններ կարող են ծագել սակագինը բարձրացնելուց: Միուս կողմից «Hamburger Nachrichten» լրագիրը գրում է. «Մենք կը ցանկանանք զգուշացնել այդպիսի դատողութիւններին շատ մեծ նշանակութիւն տալուց. նրանք մասնաւոր այն պատճառով չը պէտք է չիթեցնեն Գերմանիայի քաղաքականութիւնը, որ մաքսային պատերազմը, լաւ ընդհանուր քաղաքական յարաբերութիւններում ժամանակ, եթէ այդպիսի յարաբերութիւններ գոյութիւն ունեն դեռ, տանելի է:

ԼՈՒՐՈՆ. Կիտլենդը հետադրում է Պրէտո-

այդ խորհրդաւոր առաջատար Ռ՝, սրճան կը ցանկանայ, որ հովիւ գաւազանին նման, անցնելով այս գոթոսլաւարհի բաւոյնների միջով՝ նորից վերին, լուսաւոր աշխարհում երեւային այս տարազի հոգիները, որոնք Վիշապ հոգիի թեւի վրա կամ գրողի Սե. ոչխարի մէջքի վրա ընկած՝ անկել թափվել են դեւերի թագաւորութեան այս ներքին աշխարհը:

Նոր մի ուրիշ հոգի՝ թեւերի վրա յափշտակված եւ, ուշքս հեռու գնաց քեզից եւ առանց քեզ, Վրճին Ներող եղիր, եւ մասնաւոր նոր գծեր չը տաս իմ դէմքին՝ ընթերցողներդ ծծաւոր չարժեքում Յոյս ունեմ՝ անիշաչար կը լինես. դա մի զարդ է, որից անդադր են այսօր դժբախտաբար չատերը:

Գայիս եւ այն գծերին, որոնցով դու ուրուագրել ես ինձ, կամ թուում է թէ ինձ:

Օ՝, ես սիրել եմ ոսկին, արդարեւ, այդ անխառն մետաղը: Ես նորանով զօծել եմ իմ բոլոր սիրելի գործերիս, որ զգաւ քան իմ սիրելի, իմ պաշտած աստուծոյ զօժ թիւնքին, իմ ոգեւորնչման տեսիլին երբ: Բայց, տեսար արդէն ինքը՝ էլ, չեմ կարողացել նրանով դրուստելու ես ինձ. այլապէս, կը տեսնէիր ինձ ոչ թէ մի խորում, կծկված, աննշմար, անողջոյն, այլ հրապարակի վրա ճոխալով ձեռնելով՝ Գո ինձ տեսնելով մի հրաշք է, Վրճին: Ես չեմ ձանաչում հոգին, որ քեզ չարժեքում է. քերականներից կը լինի անշուշտ, որ քեզ յորդորեց յետ տանել անհիւր, որի տակ թաղված էի ես Բեթանացի Ղազարոսի նման:

Երազմունքի անցնելը: Երժժ. ես օքանչեւ լինելու եմ տեսել եւ միշտ սիրահար եմ եղել այդ Եթերային տեսիլներին, խուսափուկ երեւոյթներ: Ճակաւին մահուակ, երբեք չեմ մոռանում, զաշտի ամպութեան մէջ, երբ

րիայից. «Գեներալ Նոկա յունվարի 16-ին կուրունը Դէվէտի զօրքերի հետ վերնամիջ դէպի հարաւ: Մի քանի ժամ շարունակվող անընդհատ կուրից յետոյ բռնիները հետացան կուրի դաշտից. երեք բռնիներ գերի են առնված. բռնիները իրանց հետ տարան բազմաթիւ վիրաւորվածներով: Անգլիացիների կողմից սպանված է մի օֆիցեր եւ մի զինուոր, վիրաւորված են մի մայոր եւ երկու զինւորներ: Երեկոյեան Դէվէտի զօրքերը Իսաէլ-պարի մօտ անցան այն երկաթուղիական գիծը, որ տանում է դէպի Բուսֆօնտէյն: Բրիւս-Համիլտոնի զօրաբաժինը, որ մօտ էր գտնվում, չը կարողացաւ հասնել թիւնում: Գեներալ Ֆրէնչ հեծելազօրքի եւ հեծեալ հետեւակ զօրքի օգնութեամբ մաքրեց երկիրը դէպի արեւելք: Պրէտորիայից եւ Նօհաննէլուրդից այն երկաթուղիների միջեւ, որոնք տանում են դէպի Դէվազա ծովածոցը եւ Նաուալը: Երէկ նա ընդհարվեց Վիլզէ գետի ձորակում բռնիների երկու հազարանոց զօրաբաժին հետ: Թշնամին լիտ քայվեց, կողքնկող չորս սպանվածներ եւ ինը վիրաւորվածներ: Անգլիացիներից սպանվեց մէկ մարդ եւ վիրաւորվեցին եօթ հոգի:

ԿԱՊԵՏԱՒԱՆ. Լուր է պտուտում, թէ Դէվէտ բաւական նշանաւոր պատերազմական ոյժերով մտաւ Կապի դաղթականութիւնը:

ՎԻՆԷՆԱ. Բէլիսարաֆ առաջին նիստում նախագահ Վէյդլը ընդունվեց արմատականների ողջոյնով եւ չէրիք բողոքող ազգայնականների նախագահը առաջարկում է «hoch» ի պատիւ կայսրի եւ նուիրում է ջերմ հրաժեշտի ճառ հանգուցեալ վերաբերման թագուհու: Սաստիկ աղաղակ է ակնում գերմանացիների եւ արմատականների նստարանների վրա, որտեղից աղաղակում են: Կեցցեն բռնիները թող կորչի Անգլիան: Վէյդլի ճառի վերջը չէ կարելի լսել: Յունվարի 22-ին կայսրը հանդիսաւոր կերպով կը բանայ ռէյսբարո:

ԿԱՊԵՏԱՒԱՆ. Նորերս բռնիների սկսած յարձակումը Մօդէրֆօնտէյնեան եւ Վանքինեան հանքերի վրա, ինչպէս այժմ է երեւում, բաւական լուրջ է եղել: Վանքինում են, որ վնասները հասնելիս լինեն մինչեւ 300,000 ֆունտ ստէրլինգ: Միջոցներ են ձեռք առնված աւելի լաւ պաշտպանելու համար հեռու գտնվող հանքերը: Զինուորական իշխանութիւնները համաձայնութիւն տուեցին այն բանի համար, որպէս զի պալատի երկու անդամներ գնան Եօհաննէլուրդի հանքերը նրանց տէրերի շահերը պաշտպանելու համար:

ԲԼՈՒՄՖՈՆՏԵՅՆ. Կորնշտադտեան կոմսարը հաղորդեց այստեղի զինուորական նահանգապետին, որ Անգլիա Վէտէյն, որը ուղեկցում էր խաղաղութեան յանձնաժողովին դէպի Մօրը, զէնտաւալ, հրացանի է բռնված յունվարի 15-ին, Դէվէտի հրամանով, կիւրֆօնտէյնում:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Յունվարի 19-ին Վարչաւայի երկաթուղով ժամանեց Մեծ Իշխան Գեօրգի Միխայլովի իր Առեւմտե Մեծ Իշխաններ Մարիա Գիօրգիւլայի հետ: Դրանց դիմաւորեցին Մեծ Իշխանները:

ՆԻՇ. Սկուպչինեան ընդունեց զինուորական ռէֆօրմի նախագիծը, որի հիման վրա ծառա-

դեզ ձանիկ հասկը ալեծուկ ձօնվում էր Զե-փիւրի չնչի տակ եւ դալարն ու բերաբան ծաղիկ իբրեւ հրաշանկար ամուրց գեղադարձում էին աշխարհա կապող վրանի, սատուածային երկնքի յատակը, եւ հետամտում էի մի սիրուն թռչնիկի, որին իմ հայրենիքում խաբլաւ անունն են տալիս: Հետամտում էի Դրանն ինձ հրապուրում էր եւ թողնում էր մօտ զբնաւ անքան, որ էլի մի փոքր՝ ահա կը պարզեմ ձեռն ու կը բռնեմ նրան: Սրտի թրթիռով, ուշիկ օտով, չունեա ներս ամբողջում հուպ եւ հուպ էի գնում: Արդէն զգում էի ափսոս մէջ նրա փափակի փետրից գողտրիկ շօշալի, բախլուն սրտի անոյշ ջերմ: Երանք: Աջքս հաղիւ թարթած, տեսնում էի նրան ինձից հեռու սլանալիս: Նորից էր իջնում, նորից էի մօտեւում, նորից նոյն խաղը:

Այդպէս, իմ Վրճին, հետամտեցի եւ իմ երազներին լեռան այն երեքը, որի այս երեսում ինձ ծնունդ էրին տուել ու մանկութիւնս օրօ-ւնել երկու երկնքում լեռների միջով: Սրտում է լեռներ, որոնք յաւերժական ձիւնն ունեն իրանց գլխին, իմ լեռն հիւսիսում, միւսը հարաւում, վեհափառ եւ անհղամարմին հակալ, յաւերժական սառնոց իր գազաթում եւ անթեղված հնոց իր պարտում, պարտված մը-ուտ ամպերով միշտ արեւի ոսկի շողը երկր-ներանգ խաղում է փշերի վրա, կամ երբ ամպը գրկում է փշերը՝ պերճ գազաթը շողացնելով երկնքում, երկու լեռնահսկաների թեւերի մէջ պարփակված մեծանիստ դաշտում, ուր ժամանակի յեղափոխութիւն արկածներ չողովում Արմաւիրը Երուսաղեմային, Երուսաղեմը Վաղարշապատին, Վաղարշապատն Սրտաշատին, Սրտաշատը Դուինին, Դուինն Անիին փոխանցում էին թագու. այն դաշտի սրը:

յուրեան ժամանակամիջոցը հետեւակ զօրքի մէջ պակասեցնում է մինչեւ մէկ եւ կէս տարի, այն ինչ հեծելազօրքի եւ թնդանօթի զօրքի մէջ ծառայութեան ժամանակա-միջոցը երկու տարի է մնում: Օֆիցերական քննութիւնները առաջվանից աւելի խիստ կը կատարվեն: Ընդհանուր շտաբի վարչութեան չըլանը ընդարձակվում է:

ԲԵՐԼԻՆ. Կայսրը նշանակեց Կորնվալեան եւ Եօրիի դուքսին à la suite գերմանական նաւատորմի:

ԿԱՆՏՈՆ. Գիշերային յարձակման պատճառով Եունտալի եւ Կուրուկի մէջտեղում գտնվող ջրանցքի վրա, որի ժամանակ երկու գերմանացի պահապաններ նաւակում վիրաւորվեցին ծովահններից եւ մի չինացի ծառայ սպանվեց, Պեկինի գերմանական զեպանութեան գանդատով տեղական չինացի նահանգապետը հըրամայեց մի մեծ զօրաբաժին ուղարկել յանցաւորներին բռնելու համար: Նրանց պատժելու համար արդէն պահանջներ արված են, որոնց մէջ մտցրած է եւ վարձատրութեան պահանջը վիրաւորված պահապաններին:

ԼՈՒՐՈՆ. Նորին Բարձրութիւն Թագաթաւանգը Իր չքամբի հետ արտակարգ գնացքով ժամանեց առաւօտեան Զէրինգ-Կրօսս կայարանը: Պորտ-Վիկտորիայում նրան դիմաւորեց լորդ Սէֆֆիլդ թագաւորի կողմից եւ ուսուսական դեսպանատան լիազօր դեսպանատան ամբողջ կազմով: Նորին Բարձրութիւնը ուղեւորվեց դէպի Մալթոօհանգ:

ՏԵՆԷՆԻ. Ժամանակաւոր կառավարութեան չինութիւնը Տեանինում անցեալ գիշեր բոլորովին այրվեց. ոչինչ չաղողվեց աղատելի: Հըրդէն, ակնհերեւ է, հրձիգների գործ է: Վերջին ժամանակ Տեանինում երեւացին չինական յայտարարարներ, որոնց մէջ գանդատներ էին յայտնվում այն հարկերի համար, որ առնում է ժամանակաւոր կառավարութիւնը ընթացիկ ծախքերը ծածկելու համար:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Ներքին գործերի մինիստրի չըլաբերականը նահանգապետներին. «Մարտի 1-ից, Միբեր գնացող գաղթականների համար, կը վերսկսվի էժանացրած երկաթուղիական սակագին գործադրումը, որ ժամանակաւորապէս ընդհատվեց անցեալ տարվայ յունվարի 5-ի կարգադրութեամբ. դրա հետ միասին այժմից իսկ հնարաւորութեան կայ նորից սկսել տալ անցուորական վկայականներ եւ վկայականներ գիւղական համայնքների պատգամաւորների համար»:

Կառավարիչ Սենատի քաղաքացիական վճառվին զէպարտամենտի պաշտամարական կազմը զօրացնելու համար հրամայված է, ի լրումն կառավարչական Սենատի գոյութիւն ունեցող պաշտամարական կազմերի, —a) 1901 թ. յունվարի 1-ից մտցնել քաղաքացիական վճառվին զէպարտամենտում հետեւեալ նոր պաշտօնները, — ու թ մանատներին, օբէր-պրօկուրորի վեց ընկերների, մի օբէր-սէկրետարի, օբէր-սէկրետարի երկու օգնականների եւ մի դատաւարական պրիտատիլի եւ Ե) նոյն ժամանակից վճառվին զէպարտամենտների դիւանա-

տում, ուր, իբրեւ կիզակետում, ամփոփված է անցեալի ստուերը, հետամտեցի եւ իմ երազին, իմ ոսկուն՝ որի ալեքսանդր ու շողքով փայլել են իմ սրտի խորքում ու մտքի խորշում այն ի դէպները, որոնց անուրը գծել եւ գուր, Վրճին:

—Ներքին դու ինձ այս երկարածիք պարբերութիւնը իր խորտուրութեամբ: Երազից էի խօսում. չէ որ երազներն յաճախ մանուածապատ են լինում եւ կից եւ կտուր:

Ժամանակով ասաց մէկն եւ գրեց, թէ ես երկ էի որոնելու այնտեղ—վեղարներ ի մայրաքաղաքում—մի այլ մետաղ: Անի-մատ կատակ: Անարկված մետաղն այնտեղ չէ բոլորաբար: Միայն այդ մետաղի կեղծ պատկերի վրա չէ: Ես այնտեղ, Անահտով եմ երգվում, իմ ոսկին էի որոնում: Միամտութիւն էր Օ՝, եթէ միամտութիւն՝ ապա դա այն ժամանակ համաճարակ էր: Ինչ եւ իցէ: Մտածեցի թէ հա հիմա կը շօշալիս իմ ոսկին: Պարզեցի ձեռն. երեւոյթ լուծվեց. կսկծում է սիրտս եւ չեմ ուզում մի մրտա բացատրութիւն տալ տեղումը գտածիս: Ուրեմն, Վրճին, թոյլ տուր մի անգամ էլ յիշատակեմ իմ մահուակութեան թռչնիկին.—եւր կարծում էի թէ ահա բռնեցի, թարթեցի աչքս, եւ տեսայ նրան ինձից հեռու սլանալ:

Սակայն չը վառվեց, Վրճին. վերադառնալք մեր աշխոյժ երազներին: Կոչականար, պաշտօնիդ: Զննարիտ է ասել մեր հեռուորը,—լսիցեք զանգակները, որ՝

Բնածնեք չը մնան քնած: Ա. Մ. Ե. Պ.

կան միջոցները վրա առնելու 5,000 ռուբլի:
Մեծ իշխան Նիկոլայ Նիկոլայի շնորհակա-
լություն է ցուցանում շատերի Նիկոլայի անունով Ա-

ԿԱՊԵՏՈՒՆ: Բռնարկի մի քանի զորավարներ
Օրանսիան հանրապետության հիստորիկ եւ
հիստորիկները գնում են դեպի հարավ:
Բռնարկի նոր փորձը խուժելու կապի զառույթը
խորտակվեց բրիտանական զորքերից: Կապի
զառույթի կենտրոնական մասը խուժող բռնար-
կան զորավարները սառնակի ներքո գցվեց բրիտա-
նական զորքերի կողմից, բռնարկը թողնելիս
բազմաթիւ ձիեր ու սպաներ եւ երկու զորա-
խմբով նահանջելիս արեւելեան ուղղությամբ:

ԼՆՆՊՈՒՆ: Գահիրէից հաղորդում են Արիստո-
նիայում տեղի ունեցած ճակատամարտերի մա-
սին, որոնց ժամանակ երկու կողմից իւր թէ
ընկել են 7,000 հոգի:

ՇՏՈՒՏԳՐԱՐՏ: Պատգամաւորները ժողովը ո-
րոշեց խնդրել կառավարութիւնից, որ դաշնակ-
ցական խորհրդում նա ձայն տայ յօդուտ ներ-
ստեղծութեան մաքսերի աւելացման, մասնաւոր
զարուց եւ վարակից վերցնող մաքսերի:

ՊԱՐԻՉ: Արտաքին գործերի մինիստրի առա-
ջարկութեամբ պատուաւոր լեգէտի շքանշաններ
են շնորհված ռուս քանդակագործ Անտոկու-
կուն, ռուս նկարիչ Էդմիլիոն, համաշխարհ-
ային ցուցանանքների առաջ գործակալի դիւա-
նատան կառավարիչ ռուսահայտակ Ապոստո-
լին, ռուսահայտակ Գրիգորիաւրին (նոյն անու-
նով Ֆիլիպպի գլխավորի), գործակալի օգնա-
կան Բուսանովին, Բէրնշտէյն եւ Զինովիեւի քան-
դակագործներին:

ՇԱՆՊՆԱՅ: Ինչպէս հաղորդում են մանդա-
րինները նամակները Սինանֆուից, կայսրուհին
զղում է, որ այնպէս չուտ ընդունել է խա-
ղաղութեան պայմանները. նա մերժում է իր
մերձակորդներից չափաւորների խորհուրդները:

Լուրուս-Լուս մասնաւորացի է անում մի եւ
նոյն ժամանակ այն հանգամանքի վրա, որ
թէ եւ պետութիւնները գրաւել են եւ պահում
են իրանց ձեռքում Պեկինը, այնու ամենայնիւ
նրանք անկարող են ստիպել չինացիներին կա-
տարելու խաղաղութեան պայմանները:

ՊՐՏՏՈՒՆ: Հինգ ժամից մի քիչ առաջ
յուզարկաւորութեան նաւատորմը հասաւ Գաս-
պորտ, ուր «Ալեքսանդր» նաւը կը մնայ գիշերը:

ԼՈՒՊՈՒՆ: Կորնվալիսեան զուգար տողվա-
կան վիճակի բարեփոխումը շարունակվում է:

ԿՈՒՍՏ: Կէսօրից յետոյ վերադառնալով թագու-
հու մարմինը տեղափոխեցին Օսթրիցի Պորտ-
մուտ: Ժամի երկուսին մօտ, տասներկու նա-
ւատները դուրս եկան պալատից դադարը
ունենալիս եւ դրեցին զառաւր զարպատի մօտ
կանգնած լաֆէտի վրա, որին լծված էին ութ
ձի. դադարի վրա դրված էին թագադրական
պատմաճանր թագը, գայիսօնը եւ արքայա-
զուգը: Թափօրը իսկոյն շարժվեց տեղից:
Առաջին գնում էին սպասաւորները, ցա-
մաքային ու ծովային զինուորականներ եւ
թագուհու սրնգանները, որոնք նուագում
էին շօտանդական ազգային եղանակներ:
Սգակառքի երկու կողմից գնում էին չորս
շտաբայինները եւ թագուհու չորս ֆիլիշ-
ադիւտանտները զինվորներին ուղեկցու-
թեամբ: Դադարից անմիջապէս յետոյ գնում
էին Սէյմուր եւ ֆուլբրտոն ծովապետները:
Ապա արքայական ընտանիքի անդամները,
բոլորն էլ ոտով, երեք-երեք, թագաւորը վի-
հէյմ կայսրի եւ Կոնստանտին Արթուր պրին-
ցի հետ, նրանց ետեւից զերմանական կրօն-
պրինցը Բառնեքերգեան Լիւդվիգ պրինցի եւ
զանիական Կարլպրինցի հետ. այնուհետեւ
արքայական տիկինների խումբը, որոնց ա-
ռջեւը գտնվում էր Ալեքսանդրա թագու-
հին. թափօրի վերջում գնում էին պալա-
տական կաւալերները եւ օֆիցիէրները: Դրեակի
ծառայողների զարպատի մօտ սրնգանները
լուծւում են եւ նուագախմբով նուագում է Բէթ-
հովէնի յուզարկաւորական քայլերը: Թափօրը
Կոստի փողօցներով, ուր զինուորները կանգ-
նած են երկկարգ, անցնում է դեպի նաւամա-
տայը. թնդանօթները սկսում են որոտալ եւ
նաւատները դադարը տեղափոխում են «Ալ-
բերտ» զբօսանաւը եւ դնում ամպիոնանոցաւոր
դիակառքը: Արքայական զուգը բարձրացաւ
«Վիկտորիա» եւ «Ալբերտ» զբօսանաւերը, զեր-
մանական կայսրը «Հօնէնցօլթը» նաւը. առաջին
գնում են ութ հակականամանաւոր: Սգակի
նաւատորմը ձանապարհ ընկաւ ժամի 3-ին իր
երկու կողմը շարված անգլիական եւ օտարազգի
պատերազմական նաւերի միջեւ:

ՊԵՆՆ: Դեպքանների խորհրդակցութեան
մէջ, որ տեղի ունեցաւ այսօր, որոշված է

հետեւեալ շարքի ժողովով չինական լիազօ-
րներ հետ միասին:
Գերմանացիները ուղարկեցին դեպի արեւ-
մուտք մի արշաւախումբ, որ բաղկացած է
Թնդանօթանների մի զօրաբաժնից եւ հետե-
ւակների մի զննից: Ոչ մի թղթակցի թոյլ չէ
տուած ուղեկցել արշաւախումբին:

Երեք օր առաջ, 70 մղոն այնտեղից հեռու
սպանված են շատ տեղացի քրիստոնեաներ,
այս պատճառով ենթադրում են, թէ արշաւա-
խումբը ուղարկում է հէնց այնտեղ:

ԴՈՒՐԲԱՆ: Կարճ ժամանակից յետոյ կը
ձեռնարկվի նոր արշաւանք մեծ չափերով:
Բազմաթիւ հեծնալ զօրքեր հալածանք կը սկսեն
բէօրների դէմ, որին կը մասնակցեն եւ հետե-
ւակները. վերջիններին տեղափոխելու համար
զորք կը դրվեն ջորիներ լծված սալեր:

ԲԵՐԼԻՆ: Պատգամաւորների ժողովը ընդու-
նեց մաքսային տուրքերի աւելացումը հացա-
հատիկների համար, այն է, գարու եւ վարսակի
համար:

Խմբագիր՝ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ՔԱԼԱՆԹԱՐ
Հրատարակիչներ՝ ԹԱԳՈՒՆԻ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ
ԻՍԱՀԱԿ ՄԵԼԻՔ-ԱՆԱՄԱՆԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԹԻՖԼԻՍԻ ԺՈՂՈՎԱՐԱՆ

Երեքշաբթի, յունվարի 23-ին

Նշանակված է

ԳԻՄՆԱԿԱՆՆԵՐԻ

Տոմարները կարելի է ստանալ ժողովարանի

չլէցարից առաւօտեան ժամի 12-ին եւ երեկո-
յեան 7—2 ժամը:

Զինուորականները պէտք է լինեն պաշտօնա-
զգեստներով, ոչ-զինուորականները սեւ սիւր-
տուկով, իսկ տեղացիները ազգային հագուստով:

(Կ. Ե.) 1—2

ԿԱՐԱՄՈՒՐՁԱՆ

Խնդրում է խմբի անդամներին—տիկիններին,
օրորներին եւ պարոններին—նոր՝ բերել ա.
Նշանի ուսումնարանը, կիրակի, ամիս 21-ին,
12 ժամին առաւօտեան, եւ միշտ երեքշաբթի,
հինգշաբթի եւ շաբթի օրերը 7 ժամին երեկո-
յեան, աշխարհական եւ հոգեւոր կոնցլեգաների
ծրագրերը փորձելու համար:

(Կ. Ե.) 3—3

ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՒՄ Է

1901 թիւ

Բ Ե Մ Ո Ւ Ր Զ

գրական, հասարակական եւ քաղաքական
ամսագիր

Խմբագրութեան անդամներն են՝

պ. պ. Լ. Ե. Ն. ՍԱՐԳՍԵԱՆ Ե Լ. Ե. Օ

ԲԱՃԱՆՈՐԴԱԳԻՆԸ

Ռ ու ս ա տ ա ն ու մ տարեկան 10 ռ.

» կէս տարին 6 »

» 1 ամսական 1 »

Ա. ր ա ս ա հ մ ա ն՝ տարեկան 30 ֆրանկ,

» կէս տարին 18 »

» 1 ամսական 3 »

«Մուրճ» ամսագրին կարելի է գրվել Թ Ի Ֆ-
Լ Ի ու մ—խմբագրատանը (Երեւանեան հրա-
պարակ, տ. Խաղաղեանի):

Կայսրութեան այլ տեղերից պէտք է ղիմել
Тифлис, въ редакцію журн. «Мурчъ»:

Արտասանանք՝ Tiflis, Rédaction de la
revue «Mourch».

Յ ա ն օ թ ու թ ի լ Ն. 1900 թիւ այն բաժանորդները,
որոնք ըստ չին ստանալ աղ թիւ բաժանորդանի մը-
նացորդը (5 ռ.), բայց եւ չեն ուղարկել 1901 թ. երկ-
րորդ կիսամյակի 5 ռուբլին, կը ստանան «Մուրճ»
միայն մինչեւ յունիս ամիսը—մի գծաւորում է
տարեկան բաժանորդագինը (10 ռ.) վճարել միանգամ,
կտրող է ապա մաս-մաս (սկզբում 5 ռ., մարտի 1-ին 3
ր. եւ յունիս 1-ին 2 ռ.):

Հրատարակիչ եւ ժամ. խմբագիր՝
Կ. ԿՐԱՍՆԻՆԿԵԱՆ

ՀԱՅՈՒՆԱԳԱՅ

Ձեռնառու պայմաններով որոնում է պաշտօն.
ծառնօթ է նաւթային գործերին Հասցէն՝ Միջին
փողոց, քարվանսարա Արծրունու № 73:

ՇՈՒԼԱՆԻՐԻ

Հայ հասարակութեան համար հարկաւոր է մի
հմուտ բժիշկ. ցանկացողները պայմանների հա-
մար թող գիմեն ինձ՝ Շուլանէր, տանուէր
Վ. Մեհրաբեանից:

ԲՈԺԹԻ ՑԵԼՈՒԵԱՐՆԻ ՍԵՐՄ
Բաղադրի առաջնակարգ եւ սպիտակ տեսակ
Պատրեւանի դրուքեամբ պատրաստված
հ ս կ ո ղ ու թ ե ա մ ք
Մ Ի Հ Ր Ա Ն Ի Ս Ա Ն Ժ Ե Ա Ն Ի
Առաջին կարգի վիայեալ մասնադէտ Պրուսայի Կայսերական Շերամապահական վարժարանէն:

Երկար տարիներ է ի վեր Թիւրքիոյ, Կովկասու եւ Պարսկաստանի մէջ արդէն փորձուած
եւ ծանօթ ֆիլմա ՄԻՀՐԱՆ ԽԱՆՑԵԱՆԻ մասնաւոր գործարանին մէջ Պ ա ս թ է օ ր ե ա ն
դ ր ու թ ե ա մ ք ընտրված Պաղատաի տեսակ սպիտակ հունտէրէն յատկապէս եւ մասնաւոր
ինամօք պատրաստել տուած, եւ որոնցմէ առաջին պարտիան արդէն հասած եւ յանձնած եմք
Շերամապահական կայսրանն քննութեան համար:
Ամեն անգը՝ որք կը փափաքին դիւրամատակի գիններով լաւ ապրանք գնել եւ ապահով
ըլլալ հունտերու տեսակին վրա, թող հաճին դիմել մանրամասնութեանց համար Միջուրաձէ
եւ Խօշափաթով քարավանսարան № 16—17, Ա. Կ. ԱՐՄԱՆԵԱՆ
(Կ. Կ. Ն.) 28—30

Յունվարի 20-ից Թիֆլիսում

ԲԱՅՎՈՒՄ Է ՆՈՐ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

ՀԱՇԻԱՊԱՀԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

Երկու սեռի հասակաւոր անձանց համար

Պ ա ռ ա ղ ի ր ա ա ր կ ա ն ե ռ ն.—1) տեխնոլոգիա, 2) հաշուապահութիւն, 3) ապ-
րանքագործութիւն, 4) թղթակցութիւն, 5) թուարանութիւն հաշարարով, 6) առեւտուր, 7)
առեւտրական թուարանութիւն, 8) դեղագործութիւն, 9) առեւտրական օրէնքներ, 10) բան-
կային գործը: Ան պ ա ռ ա ղ ի ր ա ա ր կ ա ն ե ռ.—օտար լեզուներ եւ ուղագրութիւն:
Հաշուապահական կուրսերն ընդունվում են երկու սեռի անձինք ոչ պակաս 15 տա-
րեկանից, որոնք աւարտել են ուսման ընթացքը կամ քաղաքային դպրոցներում կամ դուրս եւ
եկել միջնակարգ դպրոցներից 3-րդ դասարաններից եւ կամ ըսնել են համապատասխան ըննու-
թիւն: Պարագմունքները բաժանված են կիսամակնիկի: Ամբողջ դասընթացը վճարը 60 ռուբլի
է: Ընդունվութեան ինչորեքը ընդունվում են ամեն օր կուրսերի դիւրամատակ, Միջուրաձէ
պրօսպեկտի վրա, № 56 կամ հիմնադրի բնակարանում, Միջուրաձէ փող, № 71:
8—10 Հիմնադրի կուրսերի՝ Ի. ԵԱ. ԲՐՕՆ-ՖՈՆ-ԲԵՆԵՐ

ՀԱՇՈՒՆԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ ԿԱՐՆԻԹԵԱՆ XII շրջան

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԱՐԱՆԱՄԵԱՆ

Հեղինակ Ձեռնարկի առեւտրական եւ գործարանական հաշուապահական
ՈՒՍՈՒՑԱՆՈՒՄ ԵՒ ՊԱՏԱՍՏԱՆՈՒՄ Է

Երկու սեռի անձանց՝ 4 ամսաւայ ընթացքում հաշուապահութիւն գործնականապէս, եւ-
րաշխարհեղով, եւ եղած դէպքերում յանձն է առնում պաշտօնի առաջարկել:

ՊԱՐԱՊՈՒՆԻՔԻ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐՆ ԵՆ

Ա) Կրկնակի իտալական հաշուապահութիւն ըստ ամենայն առեւտրական ճիւղերի, հաւ-
դերձ նաւթային արդիւնաբերական եւ կերօսիին գործարանական հաշուետեսութեան:

Բ) Առեւտրական թուարանութիւն:
Գ) Առեւտրական նամակագրութիւն:
Դ) Առեւտրական եւ մուրհակների կանոնադրութիւն:
Ե) Գեղագրութիւն եւ ամենապատ ձեռքերի ուղղել:

Պարագմունքները սկսվելու են 1901 թիւ յունվարի 20-ից, ճաշից յետոյ, եւ պա. բերաբար
շարունակելու են իւրաքանչիւր 21/2 ժամից յետոյ:

Ի Ի Ր Ա Ք Ա Ն Չ Ի Ի Ի Կ Ո Ւ Ր Ս Ի Վ Ճ Ա Ր Ն Է 60 Ր ՈՒ Բ Լ Ի

Ցանկացողները թող դիմեն դրաւոր կամ անձաւոր 3 ժամից մինչեւ 6 ժամ երեկոյեան,
Կ Ո Ւ Կ Ի Ա, Նիկոլայի վիայա փողոց, սեփական տուն, № 46: (Николаевская ул. № 46):

Վերջինիս հաշուապահութեան ձեռնարկը ծախվում է ԹԻՖԼԻՍԻՍԻ, Նիկոլ. ալի մօտ,
եւ Ռուսաստանի բոլոր յայտնի գրաւաճառանոցներում: Գինն է 3 ռ. 50 կօպէկ: Օտա-
րաքաղաքայինները գրքը գնելու համար կարող են դիմել Տեղիական, առանց պօստի ծախս
վճարելու: 10—15

ԿՈՒՐՍԵՐ ՀԱՇԻԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԹՈՒՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ ԼԵՁՈՒԻ

ԲԱՅՎՈՒՄ ԵՆ ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻՆ ԿԻՑ

Կուրսերի տեղադրութիւնը—ոչ պակաս 3 օրս ամսից: Պարագմունքները—երե-
կոյեան 7 ժամից մինչեւ 9 ժամը: Վճարը ամբողջ կուրսի համար—20-ական ռուբլի իւրա-
քանչիւր առարկայի համար: Կուրսերը բացվում են առաւելագոյն բանկերում, գրասենեակներում
եւ առեւտրական գործերի մէջ ծառայողների համար:

Խնդրներն ընդունվութիւնը այն անձերից, որոնք ծառայում են առեւտրական գործե-
րում (բանկային ծառայողներից, կոնտորչիկներից եւ գործակալատաններից) յունվարի 9-ին, 10-ին
11-ին, երեկոյեան 7 ժամից մինչեւ 9 ժամը Թիֆլիսի առեւտրական ուսումնարանի շինութեան
մէջ (Չուրուրէթ, Էնֆէլեանցի տուն): Խնդրներին պէտք է կցել հարկ եղած ձեւով կազմված
վկայական այն մասին, թէ որ առեւտրական ֆիրմայի մէջ է ծառայում խնդրատուն եւ ուսման
վճարը: Ունկնդիրների թիւը խիստ սահմանափակ է:

Եթէ ազատ տեղեր կը լինեն, այն ժամանակ խնդիրներ կընդունվեն յունվարի 12-ին եւ
13-ին երկու սեռի այն անձերից, որոնք առ այժմ չեն ծառայում առեւտրական գործերում
բայց որոնք պատրաստվում են առեւտրական գործունէութեան:

4—6 Թիֆլիսի առեւտրական դպրոցի գիրկեւոր՝ ՄԱԿՍ ՖԻՇԷՐ

Ս ա ռ գ ի ս Վ. Ա թ ռ ա հ ա մ ե ա ն

Հասցէ. ՍՈԼՈԼԱԿ, Գանձակայեա փող. տ. Թամանշիկի, № 26, բն. № 9.

Սովորեցնում եւ պատրաստում է երկու սեռի անձանց չորս ամսաւայ ընթացքում, երաշ-
խարհութեամբ եւ հարկաւոր դէպքում—յանձնարարականներ տալով պարագմունք-
ներ գնելու համար:

ՀԱՇՈՒՆԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

1) Կրկնակի իտալական հաշուապահութիւն իր բոլոր ճիւղերով. գիւղատնտե-
ական, նաւթարդիւնաբերական, գործարանական, առեւտրական, բանկային եւ շուկե-
նաւային հաշուապահութիւն:

2) Առեւտրական թուարանութիւն:
3) Առեւտրական թղթակցութիւն:
4) Պարագմունքների օրէնքները:
5) Գեղագրութիւն, ուսումնասիրութիւն զանազանատեսակ չրիֆտների եւ ուղ-
ղումն ամենապատ ձեռքերի:

ԵՐԿՐՈՐԻ ԴԱՐՆԵԹԱՑԻՔ ՍԿՎԵԼՈՒԻ Է ՅՈՒՆՎԱՐԻ 15-ԻՑ
Կարելի է տեսնել առաւօտեան ժամի 9-ից մինչեւ 11-ը եւ 4-ից մինչեւ 7-ը երե-
կոյեան: (Կ. Կ. Ն.) 23—25